

Előterjesztés
a Közjóléti Bizottság részére
a „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvánnyal kötött ellátási szerződés
2019. évi teljesítéséről szóló beszámolórol

I. Tartalmi összefoglaló

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete 2016. január 1-jétől öt év határozott idejű ellátási szerződést kötött a „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvánnyal (1173 Budapest, Összekötő u. 3., a továbbiakban: Alapítvány) családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosítására. A szerződés keretein belül az Alapítvány vállalta, hogy a fenntartásában működő családok átmeneti otthonában biztosítja a Kőbánya illetékességi területén lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen a kerületben tartózkodó nyolc lakhatási krízishelyzetbe került család ellátását legfeljebb 18 hónap időtartamra.

Az Alapítvány havonta nyújtotta be az elszámolását a gondozási napokról, amely alapján a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi és Gazdasági Főosztálya átutalta a támogatási összegeket. Az Alapítvány az elmúlt évben összesen 11 808 256 Ft támogatást kapott az Önkormányzattól (1797 Ft/fő/nap).

Az ellátási szerződés 6. pontja alapján az Alapítvány az átmeneti otthon működéséről évente egy alkalommal szakmai és pénzügyi beszámolót készít a tárgyévet követő március 31-ig.

Stanczel Adél igazgatóny benyújtotta a családok átmeneti otthona (a továbbiakban: Otthon) működéséről szóló szakmai és pénzügyi beszámolót.

Az Otthon a szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonszerű elhelyezés formájában biztosítja. Az Otthon a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 70. §-a alapján biztosítja az egyes családok elhelyezésére a külön lakószobát, valamint az éjszakai és nappali tartózkodásra, a személyi tisztálkodásra, az étkezésre és a közösségi együttlétre szolgáló helyiségeket.

Az intézmény az otthont nyújtó ellátáson kívül a családok együttműködésén alapuló szociális segítségnyújtással, egyéni és családi esetmunkával támogatja a lakói életét. A szakmai team tagjai az intézmény szakalkalmazottai (intézményvezető, családgondozók, szakdolgozók), illetve jogász, pszichológus és fejlesztőpedagógus. A szakemberek célja, hogy a bekerülő családok erőforrásait olyan mértékben megerősítsék, hogy ki tudjanak kerülni az intézményes lakhatási formák keretei közül, valamint képessé váljanak önálló lakhatási lehetőségek megteremtésére és megtartására.

A szakmai beszámoló szerint a Budapest X. kerület ellátási területéről az elmúlt évben 30 esetben érkezett megkeresés szülőtől, társintézményektől és egyéb szervezetektől. Az Alapítvány összesen 6 kőbányai lakcímmel rendelkező család (összesen 22 fő) elhelyezését biztosította, a 2019. évben igénybe vett ellátási napok száma 6459 nap volt.

A 2019. évben a kőbányai ellátottak közül 6 család költözött ki az Otthonból, közülük egy család esetében családon belüli erőszak miatt hatósági intézkedés volt indokolt (a családtagok vidékre költöztek), három család társintézményekbe (családok átmeneti otthona), egy család albérletbe távozott, egy család pedig hozzátartozókhoz költözött vissza a korábbi lakókörnyezetébe.

A benyújtott beszámoló alapján az Otthon működése megfelel a Rendelet 67-73. §-ában meghatározott jogszabályi követelményeknek.

Az intézmény által nyújtott ellátásért a családtagoknak a jövedelmi helyzetük figyelembevételével a jogszabályok szerinti személyi térítési díjat kell fizetniük. A térítési díjon felül az Alapítvány – a korábbi évekkal megegyező összegű – 651 510 Ft/fő/év állami normatív támogatást kapott. Az Önkormányzat támogatásának mértéke 2019. évben 1797 Ft/fő/nap (összesen 11 808 256 Ft) volt, mely összeg az Alapítvány működési kiadásainak 20%-át fedezi.

A pénzügyi elszámolás is megfelel a szerződésben, valamint a vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak. Az Alapítvány által benyújtott 2019. évi szakmai és pénzügyi beszámolót az előterjesztés 2. melléklete tartalmazza.

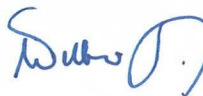
A beszámoló elfogadása az Önkormányzat ellátási szerződésben meghatározott feladata, amely az ellátási szerződés teljesítése ellenőrzésének egyik eszköze.

A beszámoló elfogadásáról és a támogatás elszámolásáról szóló döntés a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 31/2011. (IX. 23.) önkormányzati rendelet 2. melléklet 4. pont 4.1. alpontja alapján a Közjóléti Bizottság hatásköre.

II. Döntési javaslat


Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Közjóléti Bizottsága meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2020. június., 25.



Weeber Tibor

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:



Dr. Szabó Krisztián
jegyző

1. melléklet az előterjesztéshez

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Közjóléti Bizottsága

.../2020. (VI. 30.) határozata a „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvánnyal kötött ellátási szerződés 2019. évi teljesítéséről szóló beszámolóról

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének Közjóléti Bizottsága a „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvánnyal kötött ellátási szerződés 2019. évi teljesítéséről szóló beszámolót elfogadja.

DEO/h62/5/2020
2020.06.08
LCP

A "RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthonának beszámolója a X. kerületi Önkormányzat részére

a 2019. évről



Mi, a RÉS Alapítványnál megmutatjuk és elérhetővé tesszük a hajléktalan embereknek és családoknak az erőforrásokat és továbblépési lehetőségeket, amik minden emberben benne rejlnek.

Csökkentjük és lebontjuk a hajléktalan embereket érintő előítéleteket és azok rájuk mért hatását, azért, hogy formáljuk a közgondolkodást.



I. SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Az idén 25 éves "RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány (székhely: 1173 Budapest, Összekötő utca 3.) és Budapest Főváros X. kerület Önkormányzata között megkötött ellátási szerződés alapján a szervezetünk által fenntartott Családok Átmeneti Otthonában nyújtunk az önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel rendelkező, életvitelszerűen tartózkodó, lakhatási krízishelyzetbe került család számára biztosítunk ellátást.

Az Önökkel való együttműködés során kialakítottuk az ellátórendszer különböző szintjeivel való hatékony együttműködés protokollját, folyamatosan napi, élő kapcsolatban vagyunk a X. kerületi társszervezetekkel, s együttműködünk annak érdekében, hogy a fennálló szükségletekre minél hatékonyabb válaszokat tudjunk adni.

A Családok Átmeneti Otthona alapműködésében nem történt jelentős változás, a korábbi évekhez hasonló szakmai tartalommal és alapelvekkel végeztük munkánkat, melyről a beszámolóinkban részletesen olvashatnak.

Az Alapító Okiratunk szerinti céljaink a következők:

"... A szociális és kulturális szempontból átmenetileg vagy tartósan nehéz helyzetbe került személyek segítése, rehabilitációja, az őket gondozó, szállásbiztosító, illetve egészségügyi intézmények (pl.: járóbeteg alap- és szakellátás, utókezelő, stb.), szolgáltatások, valamint speciális ellátási formák (pl.: rehabilitációs otthon, foglalkoztatási átképzés, stb.) kialakításának és fenntartásának elősegítése, valamint az ehhez kapcsolódó elméleti - szakmai munka támogatása..."

A közhasznú alapítványunk Budapesten az alapító okiratban foglalt célok megvalósulása érdekében jelenleg két intézményt és egy az mélyszegénységben élő emberek jövedelemszerző tevékenységét segítő programot működtet.

Létrehozásunk óta fontos szereplői vagyunk a budapesti gyermekvédelmi és hajléktalan-ellátásnak, minden intézményünkkel valamilyen ellátási hiányra reagáltunk.

A 2006-ban megnyitott, **40 férőhelyes Családok Átmeneti Otthonában (1173 Budapest, Összekötő u. 3.)** krízishelyzetbe jutott családok számára biztosítunk lakhatási lehetőséget, szociális, mentális és jogi segítségnyújtást.

Célunk, hogy a hozzánk bekerülő, lakhatási válságban lévő családok számára olyan segítséget kínáljunk, melyek révén a bennük rejlő erőforrások megerősödhetnek, s képessé válnak az intézményes ellátási formákon kívüli lakhatási lehetőségek megteremtésére és megtartására.

A X. kerületi Önkormányzat ellátási területéről érkező családok ellátási adatai a következők:

A X. kerületi önkormányzat ellátási területéről **2019. évben közel 30 esetben** érkezett hozzánk megkeresés, vagy már kérelem **új, az elmúlt 2 évben intézményünkben nem regisztrált, krízishelyzetben lévő, a X. kerületben hosszabb-rövidebb ideig életvitelszerűen élő családok** elhelyezése ügyében.

A megkeresésekkel, kérelmekkel **több csatornán**, többféle módon találkoztunk munkánk során a tavalyi évben is:

- több szülő személyesen jelentkezett, illetve keresett meg bennünket,
- míg másokról társintézmények, társszervezetek (család - és gyermekjóléti központ, család - és gyermekjóléti szolgálat, hajléktalanellátó szervezetek, stb.), hatóságok (Polgármesteri Hivatal, Kormányhivatal, stb.),
- vagy egyéb egészségügyi, nevelési, oktatási ellátást nyújtók (Védőnői Szolgálat, Bajcsy-Zsilinszky Kórház, kerületi gyermekorvosok, kórházi védőnő, bölcsődék-, óvodák-, iskolák gyermekvédelmi felelősei, óvodai-, iskolai-, kórházi szociális munkás, stb),
- illetve egyéb, a X. kerületben működő civil- és egyházi szervezetek közreműködésével jutottak e hozzánk

A megkereséseket, tájékoztatásokat követően a X. kerület ellátási területéről kérelmet benyújtó családokkal felvételi interjúkat készítettünk, majd ezek értékelését követően az elmúlt évben hozzánk jelentkező családok közül **6 („új”) család, mindösszesen 22 főt** (ebből 15 gyermek és 7 szülő) részére ajánlottuk fel, illetve biztosítottuk az intézményi elhelyezést, az intézményi férőhelyet.

Az előző adat nem foglalja magába a 2018. évben megkezdett, de a 2013. évre **”áthúzódo” gondozásokat**, mellyel együtt **további 5 család, mindösszesen 20 fő** (ebből 12 gyermek és 8 szülő) részesült az elmúlt év során intézményi ellátásban, gondozásban.

2020. január 01. napján **5 (X. kerületi illetőségű) család, mindösszesen 17 fő** (ebből 12 gyermek és 5 szülő) vette igénybe a Családok Átmeneti Otthona által biztosított férőhelyet, szolgáltatásokat.

A X. kerületi önkormányzat ellátási területéről, a családok által a 2019. évben (2019.01.01.-2019.12.31. közötti időszakban) igénybe vett **ellátási napok száma** mindösszesen **6459 nap** volt.

A következőkben néhány táblázat segítségével mutatjuk be az intézményünkben hosszabb -
rövidebb ideig ellátást igénybe vevő családok főbb jellemzőit:

1./ életkor, nem, iskolai végzettség szerinti megoszlás:

"RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthona ellátottak adatai 2018-ban (összesen 78 fő)										
időszak: 2019.01.01.-2019.12.31.										
szülő					gyermek					
29 fő					49 fő					
ebből:	nő		férfi			ebből:	leány		fiú	
	19		10				21		28	
ebből:	18-25 éves		25-40 éves		40 évnél idősebb	ebből:	0-3 év	3-6 év	6-14 év	14- 18 év
	7		15		7		10	11	22	6
ebből:	8 általános alatti végzettségű	alapfokú iskolai végzettségű	félbe- hagyott középfokú	közép-fokú végzettség		felsőfokú végzettség				
	2	13	5	8		1				

2./ a Családok Átmeneti Otthonában biztosított, igénybe vett intézményi ellátás időtartama szerinti megoszlás:

"RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 2019. évben ellátott 20 család megoszlása ellátási időtartam szerint időszak: 2019.01.01.-2019.12.31.					
0-1 hó	1-3 hó	3-6 hó	6-9 hó	9-12 hó	12 hónapot meghaladó „2018-ban megkezdett és 2020-ra átnyúló” gondozás
2	4	3	4	4	3

3./ jövedelmi adatok:

"RÉS" Szociális és Kulturális Alapítvány Családok Átmeneti Otthona 2019. évben ellátott 20 család megoszlása 1 főre jutó jövedelem nagyságaszerint időszak: 2019.01.01.-2019.12.31.		
0 - 35.000 Ft/fő	35.001 - 50.000 Ft/fő	50000 Ft/fő felett
5 család	11 család	4 család
25 %	55 %	20 %

A FELADATELLÁTÁS SZAKMAI TARTALMA

A **Családok Átmeneti Otthona** (továbbiakban: CSÁO) 2006. áprilisától biztosít átmeneti ellátást lakhatási krízishelyzetbe került gyermekes családokat fogad, összesen 40 férőhelyen.

Az intézményünk „vegyes profilú”, **specialitása az, hogy minden olyan formációt családként kezel, mely családnak definiálja magát és a velük élő, általuk gondozott, nevelt gyermek(ek) jogi státusza, elhelyezése rendezett.** Azaz nem csak házas- vagy élettársi közösségben élő szülőket és gyermekeiket fogadjunk be, hanem a gyermekükkel hozzánk forduló egyedülálló anyákat, vagy egyedülálló apákat is, illetve a gyámként kijelölt nagyszülőket, családtagokat, egyéb hozzátartozókat is a háztartásukban nevelt kiskorú gyermek(ek)kel közösen.

Szolgáltatásaink:

Intézményünk **egyidejűleg** legfeljebb **11 család (összesen 40 fő)** számára tud ellátást biztosítani a szülő, törvényes képviselő kérelmére

- *a gyermek(ek) és szülő(k),*

- *valamint a legfeljebb 21. életévének betöltéséig, vagy -ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll-, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére(i),*

- *a gyermekeiket egyedül nevelő egyszülős családok,*

- *válsághelyzetben lévő bántalmazott, vagy várandós anyák,*

- *a szülészetről a kórházi ellátás után kikerülő anya és gyermeke(i),*

- *valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársa vagy férje részére a szülő és gyermeke együttes elhelyezésével, ellátásával.*

Az intézményben napi **24 órában** családgondozó, illetve szakgondozó-gondozó ad ügyeletet, akikhez a családok folyamatosan fordulhatnak a felmerülő problémáikkal, szükségleteikkel.

Amit nyújtunk:

- lakhatási lehetőség biztosítása (elhelyezés családonként külön lakószobákban)
- 24 órás ügyelet biztosítása szakszemélyzet által
- szociális munka (egyéni és közösségi szociális munka eszközeivel)
- krízisintervenció
- jogi- és pszichológiai segítségnyújtás (jogász és pszichológus üzemszerűen elérhető az intézményben)
- a gyermekek tanulásának segítése fejlesztőpedagógus alkalmazásával - kisgyermekkortól történő egyéni-és csoportos fejlesztés
- ügyintézkésekben történő tanácsadás, szükség esetén segítségnyújtás
- az alapvető, a gyermek ellátásához nélkülözhetetlen eszközök, élelmiszerek, a napi életvitelhez szükséges alapvető háztartási eszközök biztosítása (például ágynemű, törölköző, edények, bútorok, szükség esetén pelenka, gyógyszerek, stb.), főzési, mosási lehetőség
- alternatív, a szülői, illetve családi aktivitást segítő programok szervezése a családok, gyerekek részére
- internet-hozzáférés biztosítása stb.
- önkéntes programok szervezése, fogadása
- kapcsolatfelvétel segítése a helyi, illetve a területileg illetékes ellátórendszer intézményeivel (például bölcsőde, óvoda, iskola, család-és gyermekjóléti szolgálat/központ, gyermek-illetve felnőtt háziorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, munkaügyi központ, nevelési tanácsadó, stb.)

A szakmai program kialakítása során figyelembe vettük a krízishelyzetbe került családok ellátásában tapasztalható hiányokat, s erre, illetve a hatályos jogszabályokra figyelemmel alakítottuk ki a részükre biztosítandó, kínált szolgáltatásainkat.

A szolgáltatásaink kialakításánál vállalásunk, fontos szempontunk a **KÉPESSÉ TEVÉS**, valamint a **HOSPITALIZÁCIÓ ELKERÜLÉSE**.

Tapasztalataink szerint a hozzánk bekerülő családok tagjai számtalan hátránnyal indulnak, nagyon **összetettek** az **okok**, melyek miatt jelentkeznek, illetve bekerülnek hozzánk:

- alacsony jövecelmek, melyek nem teszik lehetővé a megtakarítást, biztonsági tartalék képzését
- a szülők munkaerő-piaci helyzete kedvezőtlen (pl.: szakképesítés hiánya, befejezetlen tanulmányok miatt), a szülők körében gyakori hosszabb-rövidebb ideig tartó munkanélküliség, rossz a munkaerő-piaci helyzetük, mely fakad az alacsony iskolai végzettségükből, illetve abból, hogy nem rendelkeznek piacképes szakmával
- törékeny kapcsolati háló, megromlott családi kapcsolatok, családi- és/vagy kapcsolati konfliktusok, melyek megoldásához nincsenek eszközeik
- többgenerációs mélyszegénységből jönnek a szülők
- nagy arányban nevelkedtek hosszabb-rövidebb ideig szakellátásban (korábban állami gondoskodás/gondozás)
- "hitelcsapda"-ban lét
- tartósan beteg gyermek(ek) ellátása miatt a munkaerőpiacról való kiszorulás, elszegényedés
- magas a párkapcsolati erőszakot átélte, illetve az ez elől menekülő szülők és gyermekek aránya.

Jellemzően sosem egy ok nevezhető meg a bekerüléskor, hanem a problémák komplex megjelenése miatt szükséges és indokolt az intézményi ellátás, a szakemberek segítsége.

Mi a célunk?

- *problémák és erőforrások feltérképezése*
- *lehetőségek feltárása*

- fejlesztési irányok meghatározása

- erőforrások megerősítése, bevonása, képessé tevés

Fő célként az fogalmazzuk meg, a nálunk töltött idő alatt a hozzánk beköltöző, krízishelyzetben lévő családok belső erőforrásai olyan formán megerősödjenek, hogy a későbbiekben az ellátórendszeren kívül, saját erőből, hosszú távon biztosíthassák lakhatásukat.

Ez meglátásunk szerint nem pusztán az anyagi erőforrások meglétét feltételezi, hanem bátorítjuk a szülőket arra, hogy a személyiségükben is megerősödjenek annyira, hogy a saját sorsukkal kapcsolatosan kompetensnek érezzék magukat, hogy nőjön az önbecsülésük, nagyobb legyen az önbizalmuk, a hitük a változásban.

Fontosnak tartjuk, hogy a rossz helyzetük miatti pszichés deprivációt is csökkentjük, a családi kapcsolatokat erősítsük, eltérő szülői mintákat is megmutassunk (erre az önkéntes programjainkon sok lehetőségünk is van).

Mincezeken túl nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek jólétének növelésére, mentális és fizikai állapotuk stabilizálására, fejlesztésére, s munkatársaink segítséget nyújtanak ahhoz, hogy minél több lehetőségük legyen a fejlődésre, a képességeik kibontakoztatására.

Segítő munkánk egyik fő célja a képessé tevés, a szülői kompetenciák fejlesztése, erősítése.

Meg kell jegyeznünk, hogy a nálunk lakó családok esetében olyan **komplex problémákkal** kell számolnunk, ami nehezíti az intézményen kívüli lakhatási lehetőségek megteremtését (pl. több generációs mély szegénységből jövő családok, alacsony iskolai végzettség, rossz munkaerőpiaci kondíció, egykeresős családok, stb.).

Ezt a helyzetet csak fokozta a fővárosban és az agglomerációban ismert lakáspiaci tendenciák, a bérlakás állomány szűkössege, az albérleti árak elszabadulása hozzájárult ahhoz, hogy ügyfeleink részére – a korábbi együttműködéseknel még reális kiköltözési célként megfogalmazott - **tartós albérleti jogviszony elérésének lehetősége jelentősen csökkent.**

Tevékenységünket nehezíti, hogy egyre nagyobb arányban találkozunk azzal a problémával, hogy első körben nem reális gondozási cél a lakáscélú megtakarítás (az ún. előtakarékoság), hanem a **felhalmozódott tartozások kezelése**, törlesztése annak érdekében, hogy a szülők a

későbbiekben tudjanak (ha erre lehetőségük van) legálisan is munkát vállalni, hogy egy jövőbeli sikeres elhelyezkedésük, bejelentett munkaviszonyba állásuk esetén ne vigye el jövedelmeik jelentős részét a rendezetlen adósságaik utólagosan elrendelt végrehajtása. Ezekben a helyzetekben is célunk, hogy a hozzánk bekerülőket megerősödve, jobb kondíciókkal kerüljenek ki az intézményből.

Hogyan lehet az intézménybe bekerülni?

A felvételt a szülő, vagy törvényes képviselő kérelmezheti személyesen, levélben, e-mail-ben, s amennyiben rendelkezésre áll, társintézmények (pl.: család-és gyermekjóléti szolgálat/központ, védőnő, bölcsőde, óvoda, iskola stb.) javaslata is csatolható.

A kérelem benyújtását követően a jelentkező családok **felvételi beszélgetés**en vesznek részt, melynek során célunk, hogy **feltérképezzük** a család történetét, a bennük rejlő erőforrásokat, motiváltságukat, a lehetséges reszocializációs irányokat.

A felvételi kritériumok súlyozott része, hogy a jelentkezőkben **legyenek olyan erőforrások, melyek megerősítésével, támogatásával képessé válhatnak a nehéz élethelyzeten való változtatásra, és vállalják az együttműködést az intézménnyel** (motiváltság és együttműködés).

A felvételtől történő döntéskor vizsgáljuk, hogy az intézmény által nyújtott **szolgáltatási rendszer segíti-e legdinamikusabban a család erőforrásainak a megerősítését** és amennyiben nem az általunk kínált szolgáltatások a legmegfelelőbbek a család számára munkatársaink segítik a további, a megismert problémát segítő kapcsolatok felvételét, a további lehetőségek felkutatását.

Gyakran előfordul, hogy már a felvételi interjúk során sikerül olyan megoldási lehetőséget közösen végiggondolni a családdal, mely révén elkerülhető az intézményi ellátás, s lehetővé válik a **természetes támaszok bevonása**, s ezek megerősítése révén megelőzhető az intézménybe kerülés.

Beköltözéskor a családtagokkal az intézményvezető **megállapodást** köt, mely az **együttműködés kereteit**, a gondozás és az ellátás időtartamát, a szolgáltatás formáját, módját, az igénybe vett szolgáltatásért fizetendő térítési díj mértékét tartalmazza.

Mi történik a családokkal, amíg nálunk laknak?

A Családok Átmeneti Otthona a lakhatási lehetőségen túl **a családok együttműködésén alapuló** szociális segítségnyújtással, egyéni és családi esetmunkával, illetve a csoportos szociális munka eszközeivel támogatja lakói életét. A beköltözést követően a családtagokat az intézményi ellátás időtartama alatt **családgondozó és szakgondozó** segíti.

A családgondozó és a családtagok az első interjú(k) során **közösen határozzák meg** azokat a területeket, melyeken változást szeretnének elérni, s **megtervezik** azokat a lépéseket, feladatokat, határidőket, melyek hozzájárulnak ehhez. A család és a segítőkük kapcsolata intenzív és alapvetően bizalmon alapuló kapcsolat, melynek célja az erőforrások allokációja, pozitív folyamatok generálása, elindítása.

A beköltözést követően minden esetben **felmérjük**, hogy egyénileg milyen jellegű segítségre van szüksége a hozzánk érkező gyermekeknek, családtagoknak, melyhez fontos támpontot adhatnak a már meglévő, illetve a nálunk töltött időszak alatt beszerzett szakvélemények, pedagógiai javaslatok, a társintézmények jelzései, valamint a szülőkkel, illetve gyermekekkel folytatott beszélgetések.

A Családok Átmeneti Otthona családgondozójának, esetfelelősének **kiemelt feladatai** közé tartozik mindazon lehetőségek nyomon követése, felkutatása, illetve felkínálása a szülők részére, melyek hozzájárulnak a gyermekek megfelelő értelmi és emocionális fejlődéséhez.

További **célunk**, hogy a családok erőforrásait feltárjuk, stabilizáljuk, lehetőség szerint tovább erősítsük, illetve **új erőforrásokat vonjunk be**, ezzel is segítve azt, hogy a krízishelyzetükre rálassanak, s képesek legyenek az erőforrásaiknak, aktuális élethelyzetüknek, állapotuknak megfelelő megoldási lehetőségeket feltárni, megvalósítani. **Az együttműködés során az egyéni megoldási "utak" feltárása, kialakítása a cél, melyek leginkább alkalmazkodnak a családok szükségleteihez, a feltárt problémákhoz.**

A szakmai munka során **kiemelt figyelemmel** kezeljük a **keresőképes családtagok munkaerőpiacra való visszatérésének, munkajövedelem megszerzésének** segítségét és **fokozott figyelmet fordítunk a hospitalizálódás elkerülésének**, illetve a gyermekvédelmi és/vagy hajléktalan ellátás rendszeréből való kikerülésnek a segítésére.

Ebből is látható, hogy **az intézmény nem pusztán lakatási lehetőséget nyújt**, hanem komplex eszközökkel **igyekszünk a családok életében pozitív változást generálni, segíteni.**

Tapasztalataink, mindennapjaink:

Az intézmény szolgáltatását igénybe vevő családok részéről az elmúlt évben tipikusnak mondható kérések, megkeresések az alábbiak voltak:

- a különböző ügyintézéshez, ellátások, szolgáltatások igénybevételéhez elengedhetetlen iratok, okmányok, bizonyítványok, igazolások, stb. igénylésével, pótlásával kapcsolatos segítségnyújtás
- mind gyakrabban felmerülő, jellemzően komplex, összetett hatósági, bírósági ügyintézéshez történő segítségnyújtás
- a saját jogú és/vagy a gyermekek utáni ellátások igénylése
- az egészségügyi - pszichológiai - jogi tanácsadás, segítségnyújtás, fejlesztőfoglalkozások megszervezése; igénybevételének biztosítása
- munkahely keresése ügyében egyéni tanácsadás, önéletrajzírás, képzési helyek/lehetőségek/támogatások felkutatása, álláslisták biztosítása, munkaközvetítéssel foglalkozó hivatalokkal, cégekkel történő kapcsolatteremtéshez, illetve kapcsolattartáshoz segítségnyújtás
- speciális egészségügyi, oktatási szolgáltatások, pszichiáter /mediátor/ családterápiás lehetőségek felkutatása
- az intézményben élő gyermek(ek) és különélő szülőjük kapcsolattartásának szervezése
- pénzkezeléssel és háztartásvezetéssel kapcsolatos kérdések
- meglévő hátralékok kezelésével kapcsolatos ügyintézés, tanácsadás, a már végrehajtott szakaszban lévő ügyeknél, illetve segítségnyújtás a részletfizetési kérelmekkel kapcsolatos ügyintézésnél.

Az elmúlt év során a **Családok Átmeneti Otthona** az ellátást igénybe vevő családok és gyermekek hatékonyabb ellátása érdekében továbbra is folyamatosan **együttműködött az ellátórendszer társintézményeivel:**

- Család-és Gyermekjóléti Központ/ Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
- bölcsődék, óvodák, iskolák
- Nevelési Tanácsadó
- Polgármesteri Hivatal
- Kormányhivatal – Gyámhivatal, Munkaügyi Központ, Kormányablak
- Védőnői Szolgálat, valamint a gyermek-illetve felnőtt háziorvosi szolgálat
- egyházak, karitatív szervezetek (Vöröskereszt, Üdvhadsereg, stb.)
- az esetkezelések, egyéb megkeresések során felmerülő külső szervezetekkel, magánszemélyekkel, szakemberekkel.

A bekerülő, vagy kiköltözésre váró, illetve az intézményben életvitelszerűen élő családok, gyermekek ügyében a tavalyi évben is több **esetmegbeszélésen**, esetkonferencián, **szakmaközi megbeszélésen** vettek részt az intézmény munkatársai.

Az intézményben folyamatosan szervezünk a gyermekek kéréseinek, a családok igényeinek, életkori szükségleteinek megfelelő **szolgáltatásokat:**

- heti rendszerességgel **fejlesztőpedagógiai foglalkozásokon** vehetnek részt a gyermekek egyéni, illetve csoportos formában, melyek célja az **óvodai, iskolai hátrányok ledolgozása, felzárkóztatás.**
- **szabadidős programok** szervezése: családi programok generálása, az ehhez szükséges pénzügyi források biztosítása
- nyaralási lehetőség szervezése
- gyermektábor szervezése
- a farsangi, a húsvéti, az anyák napi, a gyermeknapi, a mikulás, majd a karácsonyi **ünnepségeket**

- a szünetekben és hétvégéken **önkéntesek** közreműködésével a tavalyi évben is tartottunk **foglalkozásokat**, illetve **tematikus programokat**, családi napot.

Tavaly magán-, illetve vállalati adományozók, pályázati források bevonásával az alábbi szolgáltatásbővítést/fejlesztést valósítottuk meg:

- a gyermekek és a családok részéről mind gyakrabban jelentkező kérésekre reagálva időszakosan tejtermékeket, zöldségeket, gyümölcsöket, **alapélelmiszereket**, készétel-adományt, illetve az évszaknak megfelelő **ruhanemű, lábbeli, iskolaszert, stb. támogatást** tudtunk **az egész év során folyamatosan** biztosítani

- **adományozóink** az elmúlt évben **elsősorban magánszemélyek, illetve vállalati adományozók** voltak akik **adományaikkal, önkéntes közreműködésükkel** nagyban segítettek és támogatták munkánkat, melynek révén **lehetőségünk nyílt a**

- a **játszóterünk felfrissítésére,**

- **játékparkunk bővítésére**

- a lakóink által használt épületrész **folyosóinak színesítésére**

- a lakóink által használt **konyha és étkező bútorainak teljes cseréjére, valamint az étkező gyerekbarát berendezésére, a falak festésére, falburkolatok megújítására**

- a **lakószobák bútorainak részbeni cseréjére** (ezek pótlásáról folyamatosan gondoskodnunk kell a fokozott amortizáció miatt)

- az épület mögötti területre kialakított **pihenő-és szabadidős kert(rész) rendbetételére, csinosítására, a zöldhulladék elszállítására**

- a tavalyi évben is folytattuk lakóink bevonásával (a korábbi évekhez hasonlóan) **konyhakert programunkat**, melynek során az abban résztvevők maguk részére tudtak zöldségeket, fűszernövényeket termesztetni az intézmény területén erre elkülönített kertrészben, melyhez a vetőmagokat, palántákat, eszközöket az alapítvány biztosította.

Intézményünk a tavalyi évben is fogadta a középiskolák és tanulóiik megkereséseit a **közösségi szolgálat** teljesítésével kapcsolatosan, ezen felül az elmúlt év során is több programunkhoz csatlakoztak munkánkat segítő **önkénteseink**.

Melyek a szakmai tevékenységünk garanciái?

Munkánk során **team**-ben dolgozunk, melynek tagjai az intézmény szakalkalmazottjai (intézményvezető, családgondozók, szakgondozók, gondozók), illetve jogász, pszichológus, fejlesztőpedagógus. A **heti rendszerességű** team (stáb) **megbeszéléseken** történik az elmúlt hét eseményeinek áttekintése, illetve az ezekből fakadó feladatok végiggondolása, itt születik döntés az intézménybe felvételre jelentkezők bekerüléséről, ezen kerülnek átbeszélésre, értékelésre az intézményben élő családokkal érvényben lévő megállapodások, itt születik döntés az esetleges módosítások, változtatásokról, továbbá ezeken a megbeszéléseken születik javaslat, döntés a bent lakó családok ellátás hosszabbításának felajánlásával, illetve annak megszüntetésével, jelzések továbbításával kapcsolatosan is.

A szakmai team tagjai **külső szupervízor** segítségét (egyéni és csoportos) is igénybe vehetik, hiszen elengedhetetlennek tartjuk, hogy egy-egy eset kapcsán megőrizték teljes szakmai rálátásukat, kompetenciájukat.

Mincezeken kívül az alapítvány menedzsmentje is teamben dolgozik, a fenntartó képviselője és az intézmény vezetője napi szintű munkakapcsolatban vannak, s az alapítvány egyéb programjainak vezetőivel havi megbeszéléseket tartanak.

Intézményünket is érintette a tavalyi évben a mára már sajnálatosan általánossá váló, a kerületi, fővárosi és az országos szociális-és gyermekvédelmi ellátórendszert is elérő **munkaerő elvándorlás**, tapasztalatunk, hogy **mind nehezebb** szakképzett, elkötelezett, felkészült munkatársakkal **pótolni** az időközben **lecsatlakozó**, nem ritkán több éves, vagy évtizedes szakmai gyakorlattal rendelkező **pályaelhagyó, pályamódosító munkatársainkat**.

Hová kerülnek az intézményből a kiköltözéskor a lakóink?

A tavalyi évben is folyamatosan figyelemmel kísértük az önkormányzatok lakáspályázat kiírásait, s azokon az ellátást igénybe vevő családok, akik jogosultak voltak pályázni részt is vettek ezeken.

Munkatársaink az egész év során segítették, támogatták az intézményben élő szülőket a pályázatokkal kapcsolatos hivatali ügyintézésben, azok megírásában, illetve ezek mellékleteinek beszerzésében. Mindezen törekvések, előkészítés ellenére **sajnálatosan az elmúlt évben sem volt sikeres a Családok Átmeneti Otthonában élő, illetve a X. kerület ellátási területéről érkező családok pályázata.**

Az 2019-ben a X. kerület ellátási területéről ellátott, évközben kiköltözött 6 család közül 1 család esetében hatósági intézkedést kellett kezdeményeztünk családon belüli erőszak, bántalmazás miatt, ezzel egyidejűleg a bántalmazóval kötött megállapodást az intézmény felbontotta, az ellátást igénybe vevő családtagjai később vidékre költöztek tovább hozzátartozókhoz, rokonokhoz. 3 család társintézményekbe (Családok Átmeneti Otthonába, illetve anyaothonokba), 1 család albérletbe távozott, 1 család pedig hozzátartozóhoz tudott visszaköltözni korábbi lakókörnyezetükbe.

2019. évben a X. kerület ellátási területéről érkezett családok által **az intézményben töltött gondozási időszak** az alábbiak szerint alakult:

0-3 hó	5 család
3-6 hó	2 család
6-9 hó	1 család
9-12 hó	3 család
MINDÖSSZESEN	11 család

A tavalyi évben is növekedést tapasztaltuk a Családok Átmeneti Otthonában ellátást igénybe vevő családok részéről érkező kérelmek számánál, melyben az ellátási idő hosszabbítását, a hatályos jogszabályok által igénybe vehető ellátási időszak maximumáig szóló, velük megkötött megállapodás-módosításokat kezdeményezték, melyben szinte egyezően jelölték meg ennek okaként, hogy mind nehezebben, egyre hosszabb időszak alatt tudnak csak elégséges önerőt, kaucióra elegendő megtakarítást felhalmozni egy piaci alapon fizetendő albérlet eléréséhez.

A tavalyi évben ellátást igénybe vevő szülők – többek között a fentebb részletezettek miatt - sajnálatosan nem tudták elérni, illetve igénybe venni azokat a pénzügyi intézetek közreműködésével elérhető hiteleket, illetve nem tudták felhasználni az általuk is ismert ingatlan vásárláshoz lehívható kedvezményeket, melyek segítségével saját tulajdonú ingatlant tudtak volna vásárolni családjuk számára.

II. PÉNZÜGYI ADATOK:

A Kőbányai Önkormányzat által fizetett, a gondozási napok után járó összegekről az alábbi táblázat részletes információt:

számla kelte	számla fiz.hat.idő	Összeg	gondozási hónap	gondozás napok
2019.01.04	2019.01.19	1 083 760	2018 december	620
2019.02.04	2019.02.19	1 083 760	2019/január	620
2019.03.04	2019.03.19	966 644	2019/ február	553
2019.04.02	2019.04.17	942 172	2019/ március	539
2019.05.06	2019.05.21	950 912	2019/április	544
2019.06.03	2019.06.18	1 022 493	2019/május	569
2019.06.03	2019.06.18	110 544	2019. jan-márc. infl.különb.	
2019.07.03	2019.07.18	938 034	2019/június	522
2019.08.01	2019.08.16	839 199	2019/július	467
2019.09.03	2019.09.18	1 105 155	2019/augusztus	615
2019.10.03	2019.10.18	1 078 200	2019/szeptember	600
2019.11.05	2019.11.20	941 628	2019/október	524
2019.12.05	2019.12.20	745 755	2019/november	415

összesen

11 808 256

A decemberi gondozási napok 2020. januárjában kerültek leszámításra (491 gondozási nap, 882 327 Ft értékben).

A szerződésben vállalt feladatok tartalmáról, mutatóiról a korábbi évekhez hasonlóan tárgyévben is havonta részletes kimutatást, elszámolást küldünk a Kőbányai Önkormányzat részére. A kimutatás tartalmazza, hogy kik vették igénybe a szolgáltatásainkat az kerület ellátási területéről, hány gondozási napot töltöttek itt. Az ellátási szerződésben foglaltak szerint ezzel az adattartalommal szolgáltatunk információkat az Önkormányzat felé:

Név: (születési hely, idő:, an.: lakóhelye:)

A gyermek és vele együtt költöző testvére, illetve szülei felvételére, intézményi ellátásuk biztosítására lakhatási- és szociális krízishelyzetre tekintettel, a szülők, törvényes képviselők kérelmére került sor. A gyermek kiskorú testvérével és szüleivel intézményünkbe történő beköltözését megelőzően életvitelszerűenélt.

Ellátás kezdőnapja:

Kiköltözés napja:

Tárgyhavi gondozási napok száma:

A kimutatás tartalmazza a havi, összesített gondozási napok számát, mely alapján számla került kiállításra. Az elszámolás mellékleteként az Önkormányzat számára folyamatosan adatot szolgáltatunk arról, hogy kik és hány gondozási napon részesülnek az ellátási szerződés keretén belül ellátásban, így Önök nyomon tudják követni, hogy a szerződésben vállaltak hogyan teljesülnek.

Az intézmény működtetési költségei a korábbiakhoz hasonlóan alakulnak, melynek fedezetéül fix bevételként az állami normatív támogatással lehet kalkulálni. 2019-ben a X. kerület ellátási területéről érkezők által igénybe vett ellátási napok száma mindösszesen 6 588 volt, melyből 620 gondozási nap a 2018. decemberében megvalósuló volt, de tárgyév januárjában kerültek leszámításra, míg a 2019. decemberi gondozási napok (491) pedig a 2020-ban januárjában került leszámításra és kiegyenlítésre.

Az intézmény működtetési költségeinek fedezetéből **11 808 256 Ft** volt 2019-ben a X. kerületi önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján befolyt támogatás összege, ami a működési kiadásaink közel 20 %-át fedezi. Ez az arány a korábbi évekhez képest csökkenést mutat, aminek oka az ellátási szükségletek hullámmása miatti csökkenő ellátási napok, illetve a kiadásaink növekedése volt.

Ezt az összeget az intézményhez működtetése során jelentkező kiadásainkhoz használtuk fel az alábbiak szerint:

1, Személyi kiadások: 2 361 651 Ft (az átutalt összeg 20 %-a): ezt az összeget a szakmai programunk megvalósításához szükséges stábunk bérköltségeinek részbeni fedezéséhez (például jogász, szociális munkás) használtuk fel, másrészt a jogszerű működéshez nélkülözhetetlen adminisztratív háttér (pénztáros-pénzügyi ügyintéző) biztosításával kapcsolatos kiadások intézményhez kapcsolódó részét fedeztük.

2, Dologi kiadások: 8 856 192 Ft (az átutalt összeg 75%-a): a fenti összegből fedeztük az intézmény napi működtetése során jelentkező kiadásainkat. Ezek egy része a rezsiköltségekhez, intézményfenntartáshoz, másik része a működtetés során, a lakóink ellátásával kapcsolatos közvetlen kiadások (például élelmiszer, gyógyszer, csoportos programok, ügyintézés, jogi és pszichológiai, fejlesztőpedagógiai szolgáltatások költségei) fedezéséhez kapcsolódik. Harmadrészt az gondozási napok után fizetett hozzájárulás jelentett részbeni fedezetet a jogszerű működéshez szükséges adminisztratív háttér (például könyvelés, bérszámfejtés, könyvvizsgálat) megfelelő színvonalú biztosításához.

3, Felújítási, karbantartási, beruházási költségek: 590 413 Ft (az átutalt összeg 5 %-a): ebből az összegből fedeztük az intézmény működtetése során jelentkező nagyobb karbantartási költségeket (például vízszelvény, kazán, fénymásolóval, számítógépes hálózattal kapcsolatos szerelési, karbantartási munkálatok).

A X. kerület által a gondozási napok után átutalt összegeket elkülönítetten kezeljük, s könyvelésünkben nyomon követhető, mely számlák kerültek ezekből az összegekből kiegyenlítésre.

Összegzés:

Az elmúlt évben tapasztaltuk, hogy az intézménybe beérkezett elhelyezési kérelmeken túl a Családok Átmeneti Otthona által nyújtott szolgáltatással kapcsolatos megkeresések folyamatosak és rendszeresek, a tavalyi év során is **közel 900 megkeresést** regisztráltunk szülőktől, társintézmények munkatársaitól, stb. a Családok Átmeneti Otthonába történő bekerüléssel kapcsolatosan.

A hozzánk beérkező megkeresések alkalmával (amennyiben aktuálisan nem volt szabad kapacitás, azaz férőhely az intézményben) rendszeres **információt** nyújtottunk az érdeklődőknek és amennyiben erre lehetőség volt partnerintézményeket ajánlottunk, illetve kerestünk a családoknak az érdeklődő családtagoknak, közreműködő szakembereknek.

A felvételt nyert, illetve a hozzánk a tavalyi évben újonnan jelentkező több, mint 100 (!) családról szinte kivétel nélkül elmondható továbbra is, hogy jelentkezéseik, felvételük indokai, okai mind inkább komplexek, sokfélék és összetettek.

Az elmúlt évben is mind **nagyobb arányban érkezett** hozzánk partnerszervezetektől, **partnerintézményektől** (Gyermekek Átmeneti Otthonai, Anyaotthonok, Családok Átmeneti Otthonai, Krízisszálló, Átmeneti Szállók, kríziselhelyezést nyújtó ellátó egyéb intézmények, stb.) **megkeresés** az általuk ellátott gyerekek és szüleik további intézményi ellátásának biztosítása érdekében, mivel **egyre gyakoribb tapasztalat, hogy az intézményenként rendelkezésre álló és igénybe vehető időkeret nem elégséges már a családok, szülők megerősítéséhez, nem ritkán a nulláról történő újra-, vagy elindulásához.**

A lakóink számára szervezett **nem üzemszerű, újonnan bevezetendő szolgáltatások, programok megvalósítása, bonyolítása nagy rugalmasságot** igényelt és **igényel** az intézményről, az intézmény munkatársaitól, **hiszen a gyermekek és a családok összetétele folyamatosan változó,** s ennek megfelelően alkalmazkodnunk és készülnünk kell az adottságként kezelendő változó igényekhez, szükségletekhez, korcsoportokhoz, családlétszámokhoz.

A tavalyi év során is **folyamatos feladatot** jelentett a családok részére biztosítandó **eszközök**, textíliák, **bútorok**, **hűtőgépek**, **mosógépek**, stb. **cseréje**, **beszerzése**, ezek egy részét adományokból, felajánlásokból biztosítottuk, mivel **2019-ben sem volt a már működő intézményekre vonatkozóan eszközfejlesztésre, eszközcserére, korszerűsítésre, beruházásra kiírt, számunkra elérhető pályázati lehetőség**, ezeket mind önerőből kellett megoldanunk.

Intenzív, napi rendszerességű munkakapcsolatot sikerült kialakítani és fenntartani az ellátórendszer résztvevőivel, a gyermekvédelmi jelzőrendszer valamennyi szereplőjével, valamint napi munkánk során folyamatosan keressük azokat a szolgáltatásokat, intézményeket, pályázati lehetőségeket, melyek az intézményünkben élő gyermekek, családok igényeire választ, szolgáltatást tudnak felajánlani.

A rendelkezésre álló adatok, visszajelzések, továbbá a nagy számban beérkezett megkeresések, kérelmek valamint a **2019. évi közel 100%-os kihasználtsági** adataink, igazolják, hogy a **Családok Átmeneti Otthona (CSÁO) szolgáltatásainak elérése**, annak igénybevételének biztosítása **mind inkább szükséges és indokolt**, mivel tevékenységünk továbbra is hiánypótló.

Ezúton is szeretnénk megköszönni Kőbánya Önkormányzata, a X. kerületi gyermekvédelmi-, szociális, egészségügyi-, nevelési- és oktatási ellátórendszerében dolgozók tavalyi évi munkánkhoz nyújtott egész éves segítő közreműködését! Fontosnak tartjuk az Önökkel való együttműködést: az elmúlt évek együttműködési tapasztalatai azt mutatják, hogy a tényleges szükségletekre, megfelelő szakmai színvonalon, rugalmasan reagáló szolgáltatást biztosítunk Önöknek.

A további együttműködésben bízva,


Stancel Adél
igazgató

tisztelettel:



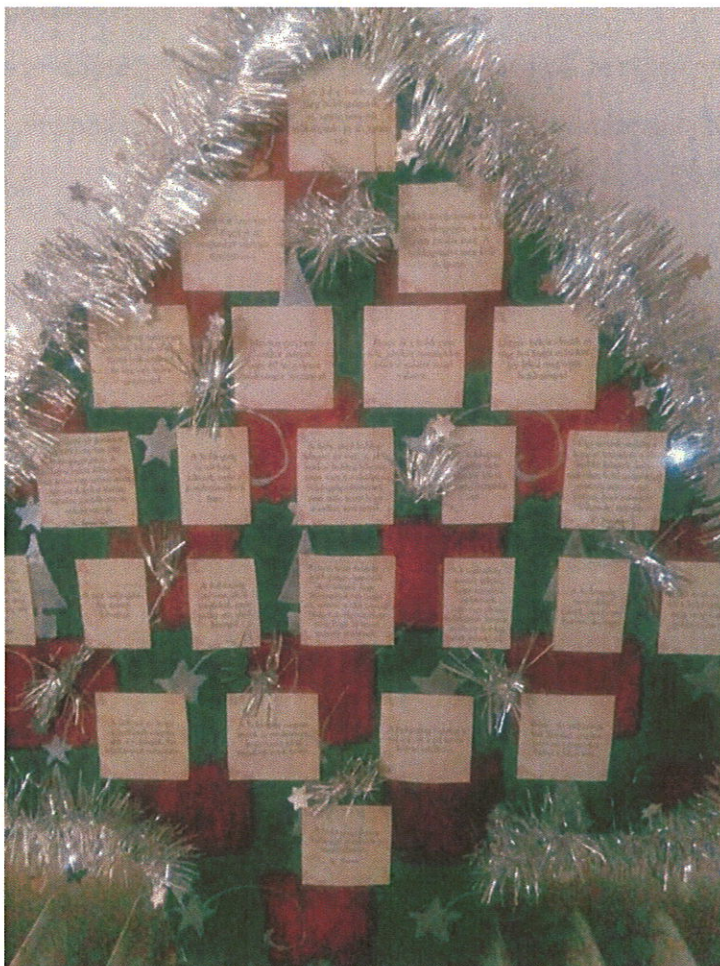

Varga Anikó
intézményvezető

ÉLETKÉPEK

Az intézményünkben nagyon fontosak az ünnepek, sokat készülünk ezekre az alkalmakra, Karácsonykor minden lakónknak személyes ajándékokkal is kedveskedünk.

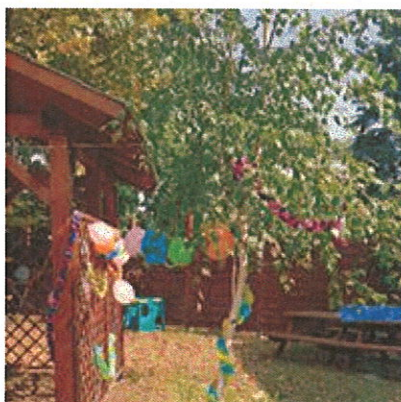


Adventi készülődés





Az intézménynek van egy nagy kertje, ahol folyamatosan szervezünk szabadtéri programokat, a lakóinkkal közösen műveljük a kis konyhakertet, aminek a termését felhasználják a családok





A fejlesztőpedagógiai foglalkozások nagyon fontos részét képezik az intézményben élő gyerekekkel kapcsolatos munkánknak, hiszen ők számtalan hátránnyal küzdenek, mellyel kapcsolatosan fejlesztésre, speciális segítségre van szükségük. A bekerüléskor minden gyermek állapotát felméri a fejlesztőpedagógusunk és egyéni fejlesztési tervekben határozza meg azokat az irányokat, területeket, mellyel kapcsolatosan a szülővel együttműködve dolgoznak, dolgozunk.



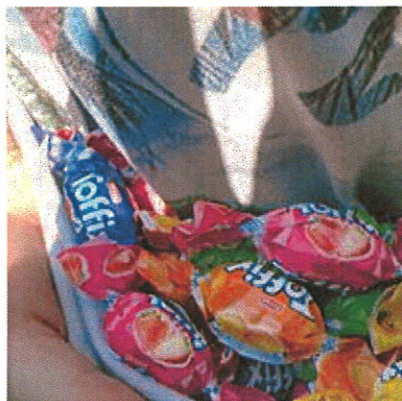
Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a családoknak, gyerekeknek intézményen kívüli aktivitást, programokat is szervezzünk. Tavaly kirándulni, táborba vittük őket, valamint egy adományozónk támogatásával a családok is tudtak együtt nyaralni néhány napot, ami nagyon nagy élmény volt számukra, hiszen volt olyan család, amelyik még sosem volt együtt nyaralni.



Az IKEA támogatásával sikerült megszépítenünk a lakók által használt étkezőt, konyhát, mely révén sokkal szebb, modernebb környezetben használhatják ezeket a tereket a lakóink.



A gyereknap programunkra a munkatársaink szerveztek színes programokat, készítettek egy pinyátát, ami rengeteg édességet rejtett a gyerekek legnagyobb örömére



Fontosnak tartjuk a környezetvédelmet, dolgozunk ezzel kapcsolatosan a családokkal is. Már hagyománya van, hogy minden évben részt veszünk a Te szedd akcióban, s összeszedjük a



szemetet az intézmény környékén.





**2019.03.23-án szombaton 9:00 órától
az Összekötő utca elején szemétszedés**

Mit szedhetünk?

- Csak olyan szeméret, ami nem veszélyezteti a testi épséged és az egészséged.
- **NEM SZABAD ÖSSZESZEDNI** élellyel, élelmiszerrel, forró tárgyakat, szíjgyűzőket, autós akkumulátorokat, motorokat, elektromos és elektronikai berendezéseket, vagy például nagyméretű szulfidkiszárválókészítményeket.
- **NEM GYŰJTÜNK SZELEKTÍVEN**, mert ezek a hulladékok általában szennyezők, ezért nem használhatóak.

Hogyan zajlik az akció?

- rövid felkészítést a biztonsági előírásokról,
- jelenlét a rendezésen, - eszközök rendelkezésre.

Mit vigyek magammal?

- amire szükség lehet napközben, (víz - és innivaló, székény, kiegészítő kendő stb.)
- kényelmes, laza, zárt ruhában gyere, utazásba amit nem viszol, ha elcsúszol, károsíthatod.

Jelentkezni az ügyeleteseimél lehet.